

Nåsvargen

Årgång 15 nr.2, utkommer med två nr. per år juni & dec.
Dec. 2008 NÅS HEMBYGDSFÖRENING PRIS 30 KR.

Höstbild av Finnportet vid Oxfallet på Näs finnmark
Denna rökstuga började byggas så sent som på 1860-talet och den förste som
bodde här var Fredrik Jansson född 1804 och stället kallades då Fredrikes
han dog 1865 och därefter bodde hans dotter Lena där tills hon avled 1916
takten skall sedan ha restaurerats 2 gånger på 1930-talet och på 1980-talet
Stugan var bolagsägd sedan slutet av 1800-talet

För allmän kännedom!

Utdrag ur.....

Gunnar Tysks minnesfonds stadgar.

Fonden har bildats genom insamling från allmänheten med anledning av Gunnar Tysks bortgång 1976-01-14

Ändamål: Avkastningen skall gå till ändamål som främjar hembygdskulturen i Näs.

Förvaltare: Fonden förvaltas av Näs Hembygds-förenings styrelse vilken har efter insodran av yttrande från en representant för Gunnar Tysks anförvanter besluta om till vem eller vad fondens avkastning skall gå.

Utdelning: Utdelningen sker när förvaltaren så bestämmer, dock högst en gång per år.

Sekreterare och Kassör för fonden är

N-E Jons Tel. 0281/30556 och

pg. 4401600-4 Gunnar Tysks minnesfond

En påpekan och tillrättavisning

I förra numret nämnades att Okkoberget bebotts bl.a. av Hibbertssläkten, de har troligen bott där någon tid men det har varit Lars Petters som i alla fall bodde där på första och framåt senare delen av 1900-talet. Jag har haft kontakt med Stig Viberg ättling till Lars-Petter Persson, han bor nu i Grangärde men bodde i Okkoberget i mitten av 1900-talet och framåt.

Tack Stig för att Du kontaktade mig om detta.

(Flatberget innefattar rätt många ställen så det har gjort att jag trodde Lars-Petters låg på Järnåsidan) (omkring eller samma som Dammåsfallet?)

På omslagshilden i förra utgåvan blev fel namn på lärarinnan hon skall heta Augusta Matsson.

Nåsvargen

Ansvarig utgivare

Nils-Erik Jons tel.30556

Utges 2 nr/år juni-dec

Mellanborg 208 78053 Näs

Lösar, pris 30 kr.

ne.jons@hotmai.com

Annonseritare Rälg Päär

Näs Hembygdsförening

Ordinarie ledamöter

Ordf. Nils-Erik Jons

Sekr. Stugfogde, Lenaart Bläst

Arkivarie Gunilla Ehnlund

V. Ordf. Magasinsfogde Bengt Axel Ehnlund

Förfogde Thorsten Eirylh

Serveringsansvarig Carin Hermansson

Utsällningsansvarig Vicki Areby

Suppleanter

Kassör. Marianne Flodin

Willy Gustafsson Ledamot

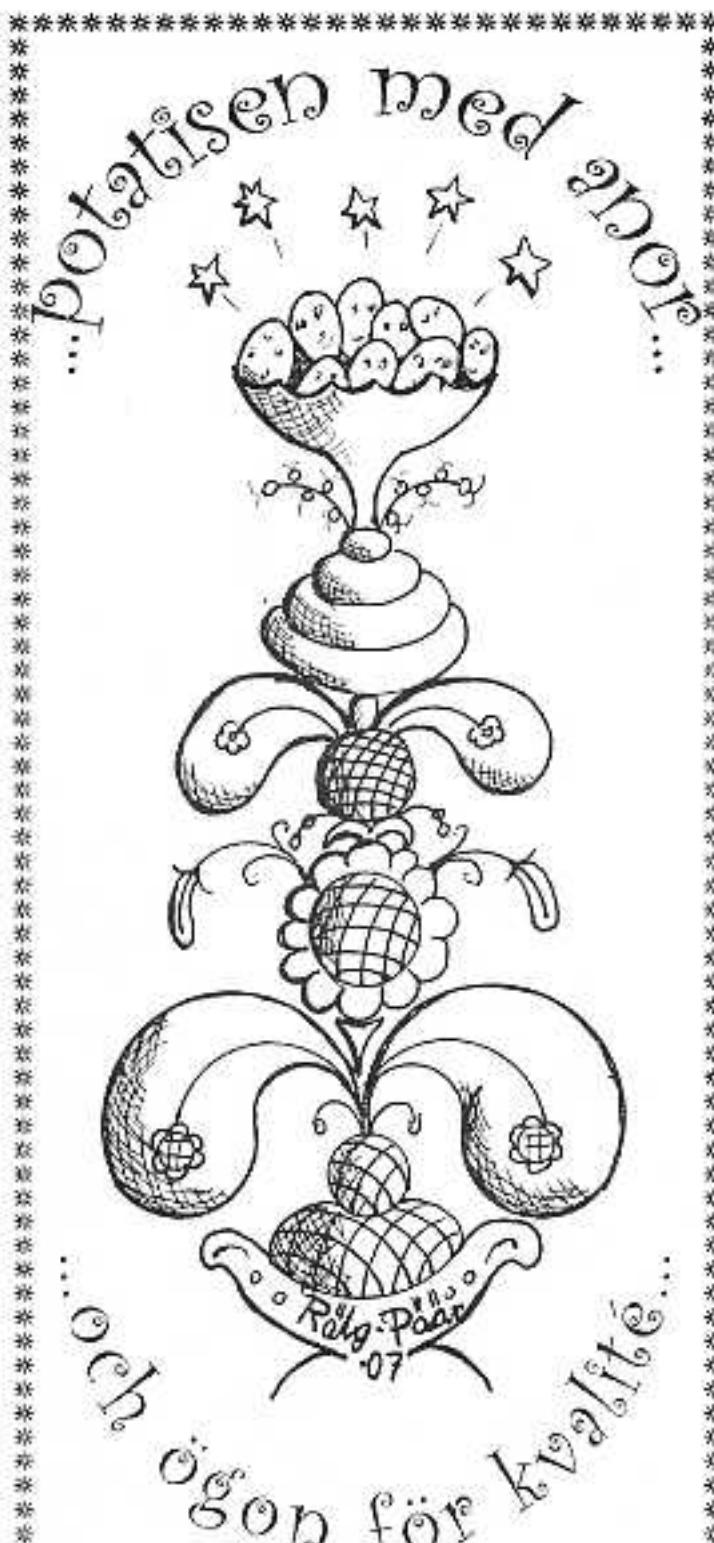
Ingvär Rosén Ledamot

Björn Mats Larsson Ledamot

Kerstin Söderman Ledamot

Distributör av "Nåsvargen"

Hed Gunnar Larsson

Bröderna Ölérs AB.

Nederborg Näs.

Telefon 0281 - 30 261

JULMENY

VÄLKOMSTDRAINK

Pommac

FÖRRÄTT

Lax. sillbit. med julpäron

DRYCK

Julmust

VÄRMRÄTT

Julskinka. Köttbullar. Karré.

Fläskfilé. Reuben.

EFTERRÄTT

Isade bär med glass och chokladssås

Kaffe eller cocacola.

Vi levererar, ni serverar !!

.En riktigt skön helg önskar Pär med Pär-sonal !

NÅS SERVICE CENTER A.B.

TEL. 0281-302 19

Mellanborgs Småskola 1902-1903

Klassfoto vid sekelskiftet utanför norra väggen vid Mellanborgs skola

Överst. *Skoläraren Tupp Olof Olsson.*

Från vänster. Robert Blixt, Ester Nylander, Tupp Kerstin Persson, Kari Jonsson sittande, Nils Karlén, Eva ?, Israels Lars Johansson, Brita Andersson sittande, Bröderna August o Lars Örn, Olga Lindkvist ? sittande. Tupp Olle gick i så rask takt att barnen måste springa för att hinna med honom. På vintern åkte han skridskor i rask takt på älven ofta med en sparklirknande kälke. Skridskorna var svåra att få sittande stadjet.

Fotot och uppgifter erhållit av Sven Olof Olsson från Vedevåg barnbarn till skoliäraren Ture Olof

JULEN
NÄRMAR
SIG OCH
DET SKALL
VÄRÅ;
MJÖLK TILL
GRÖTEN,
POTATIS
TILL LUTPFIS-
KEN OCH
SÅ JUL-
GRÄSN FÖR-
STÅSS !!!

Nederborgs Folkskola

Från Nås folkskola klass 4,5,6 trolligen år 1920 barnen födda 1908-1910

Från vänster inne på verandan innanför pelarna.

Anna Larsson Blixt, Anna Eriksson Blixt, två okända, Mats Kari, Elsa Wallgren, (på andra sidan pelaren) - Slabb Anna, (Skollärare Linghardt ovan), Bajer Jenny ?, Hagjons Ester, Sundpetters Ida, Anders Lars, Anna Flodin, (halva huvudet synligt okänd), Erik Flodin, Lärarinnan Elin Olsson, (under henne okänd), Knutes Anna, Fäktar Karl, (delvis skymd okänd), ?Vestling, okänd, Astrid Ek, ?Söderman, Lärarinnan Ester Linghardt, okänd, Slaktar Olsson, Lissmats Anna, Elnar Söderman, Oliver Wallin, Knip Ester, Bror Ek,

Från vänster nedanför räcket stående.

Jan Erikes Elsa, Anna Eklund, Edit Sandström, Jont Anna, okänd, Orr Ingeborg, Tipers Anna, Matspers Karl ?, Anna Hedlin, Fritzes Ellen, Mases Kari, Israels Signe, Israels Britta ?, Erik Spjut, Jont Lars, Olov Storm, Bror Vesterberg, Israels Elsa, Helge Olsson, Grop Signe, Möckellnd Astrid, Sveds Ester, Jenny Lindahl.

Från vänster sittande främre 2 raderna.

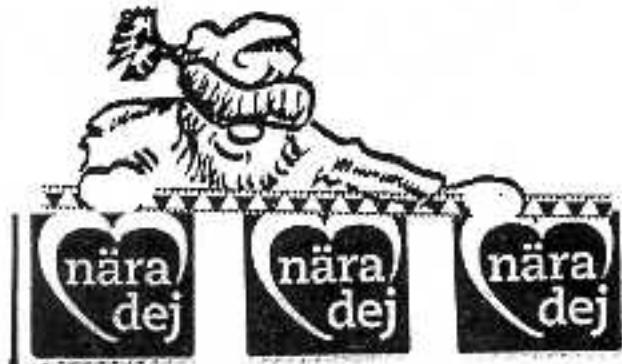
Korp Algot, Gunnar Schultsberg, Valle Vallgren, Gösta Viell, Bons Anders, Täpp Wilhelm, Sven Ehnström, Sveds Ernst, Janls Lars, Olov Berg, Gårdspers Axel, Skans Erik, Knutes Lars ?, Esbjörs Olov, Israels Axel ?, Stig Lindahl.

Fotot lånat av Göran Samuelsson.
Identifiering av Jont Lars (99 år).

- Backmans Levnadsskildring -

Lik salig dumborn, föddes jag, helt naken till vår jord.
Fast jag bort kommit, fullt beklädd upp till vår kalla nord.
Min första bådd bestod Gunäs, av bara hö och strå.
För si jag var av blandad ras, ej mycket undra på.
Men på den tiden, har man sagt, att jag var inte lat.
Ty strax jag skådat dagens ljus så skrek jag efter mat.
Men mor min hon var född med tur, hon bjöd på extra kost
Som passar mig, när jag var svag! - ej skämd det var av frost.
Jag arma kräk, jag fick ej dö, snart var jag alnen lång.
Dock ofta stämde jag i kör, med barnaskri och sång.
Men tiden led jag var ej sen, att följa med dess lopp.
Ty bättre blev jag dag för dag, till både själ och kropp.
Då var ej mitt bekymmer stort, min bördar var ej tung.
Nej livet tog jag lika lätt, som son till Sveriges kung.
Men si det kom nog andra dar, som jag fick fresta på.
Att taga ovett, slita ont, ja mycket mer ändå.
För far min sa, en vacker dag, var son utav vår ått,
Bör slita ont Guds långa dar, Vill han till kvällen blixa mätt.
Men detta föll ej mig i smak, jag ville läsa blott.
Dock alltfor snart jag lära fick, att det ej var min lott.
Och på min vanda bondmaner, blev knappast mycket klok.
Nej slagen blev jag nog för slant, för blott en simpel tok.
Ja mången sagt! Männtro den fan har alla getter kvar.
Men jag kan ge mig tanken på, att nog var hjärnan klar!
Men hur en sak jag hittar på, jag knappast än förstår,
Men se det var ej Guds behag att mannen ensam går.
Jag börjar liksom mången annan söka mig en tös.
Men jag fick gå från by till by, i stuga, stall och fjös.
Till sist jag gått en väg så lång, det fanns ej byar fler.
Där blev jag fast, O Gud förlåt, som alla synder ser.
Jag fick mig där, en liten tös beskedlig, snäll och fin.
Men ej, en svärfar fick jag med, ett hår av själva hin.
Och skaparen sa, på sjätte dan, föröks och uppfyll jord.
Det var ej farligt, Jag var den som glömde dessa ord.
Och i det fallet fick jag tro, Att lyckan mot mig ler.
Ty fyra stycken har jag ren, och än kan det bli fler.
Men se det kom en annan sak, som knappt jag kund förstå.
Hur skaffa kläder, mat och vett, i alla dessa små.
Om man sen lik Sven Duvas far, Har litet dela på.
Det blir ej mycket åt envar, det kan man snart förstå.
Men jag har sett sen efteråt, med dag så kommer råd!
Fastän jag läst, i ödets bok, mig väntar ingen nåd.
Ty kör jag ned i stöp och skit, Jag sätter evigt fast.
Kanhända då, men icke förr, männtro mitt hjärta brast.
Ja, blev min levnadsstig bakfram, väl bakvänt blir dess slut.
Var Kristen stretar ju uppåt, det veta vi förut.
När andra ställa kosan upp till harpa spel och sång.
Gör jag en resa ända ner, knappt tvänne alnar lång.

ur Jons Erik:s arkiv

God- jul och Gott Nytt År!

Här finns allt!

nära dej

nära dej

nära dej

nära dej

nära dej

nära dej

Skansbacken Näs

Åsa telefon

0281 30084

Nära dej

Gammaldags NÄS-Bröllop

Jag har fått en förfrågan om jag visste något om hur ett gammaldags bröllop kunde gå till.

Min mamma berättade att hon i sin ungdom varit på bröllop, detta var i början på 1900-talet.

Kalaset varade i dagarna tre och 80-100 personer var inbjudna, man kan fundera hur så många munnar kunde mättas, men det hade säkert slaktats både Gris och Kalv, men det serverades också pannkaka, korvar, ölsupa, sötost och kanske någonting som kallades klabb.

Jag vet inte om klabb kanske bara äts till vardags. Det bakades av kornmjölk, vetemjölk blandat med mjölk. De kavlades ut till rutor och kokades i vasslan efter messmörskokningen och äts tillsammans med messmär och smör eller vit sås.

Enbärsdricka och säkert någon matsup serverades också.

Det berättas att en gubbe som fått litet för mycket innanför västen, lade sig på kökssoffan, tog en ugnspannkaka och lade över brösten, som en filt och låg där och åt sig mätt.

Natthärbret för alla dessa gäster bestod av någonting de kallade hopbädda. De fick ligga på golvet så många som fick plats både inne i huset och på logen.

Denna kan man kalla bröllopsfest.

Sjö Anna

Så kunde ett Näs brudpar se ut på den tiden
Beskuda halsprydningen på bruden. / Sjö Anna

Och Kryckeståt

Bröllopet föregicks av Lysning i tre helger före, då det förekom kryckdragning eller kryckeståt, efter första lysnings helgen där det i Näs kunde se ut som följer. Det kunde skilja mellan socknarna på olika seder, men som för Näs var att man högg en gran och en tall som skulle representera brudparet, tallen för pojken och granen för flickan där tallen skulle vara ca. ett yxskäft längre annars skulle trädkronan vara sju yxskäft lång och resten av trädet barkat ånda ner och längden skulle vara så att minst hela kronan var ovan takåsen och kryckorna restes i regel på var sin sida om ingången med granen på vänster sida när man går in i stugan. Träden höggs i regel på någon av brudparets skog och bars fram av deras närmaste vänner och bekanta i regel på både brud och brudgummens by åtminstone när de var från Näs socken.

N-E Jons

Kryckorna bärdes fram av vänner och bekanta
Dragspelaren *Einar Gårds* från vänster bakom
honom på utsidan *Knut Lind*, *Helmer Larsson*,
Erik Larsson Rönn, *Alrikes Erik*, *Georg Larsson*.

Foto från Sjö Anna

Exempel på Resta Kryckor fast hängda vid ingången.
Foto från N-E Jons

Ransoneringsskalender

24–30 december 1945

Varulags	Kupong	Gillighetsid		Kupongvärde
		Bän	N. W. H.	
Bröd, mjöl och gryn	RV 57-kom. 60	1 kg	4 jan-46	1 kg mjöl, körkor, monogram etc.
	1667 gram värftred olja			3 kg konfektorier etc.
	1 kg färs kreat vete			1250 gram rågknek, rågknek, grädde, saltkakaosmör.
	1622 gram sötfruktsfruktbröd			1 kg kanelkakaosmör pr/kakaosmör.
	1 kg pepparkakor olja			1 kg hovregryn, -mjöl olja 2 kg korgrynsel mörkost, semibränt.
	21/2 kg mörk ostkakaosmör			12 kg sädessost RV-kakaosmör.
Hovregryn osv. A. 41	14/11	A-förber-46		
Krämerkort och vaktengivna tillstånd lika.				
Köttkoror	5 163, 365, 366	11/12	31 dec	200 peong köttkoror, stora flockar — pr. köttkoror.
	G 407-kom. 411		31 dec	
	G 411	13/12	10 jan-46	100 peong köttkoror ur alla slags — pr. köttkoror.
Tidningskort E3	GS 339, 340	10/12	27 dec	
Spar-tidningen på Högbyvägen 68 för lätt och lätt.				
Tidningskort E4	Småfält-kom. 350	12/12	7 jan-46	100 peong köttkoror ur alla slags — pr. köttkoror.
Krämerkort och vaktengivna tillstånd lika.				
Ljus	J 27	28/10	31 dec	425 gram ljus — pr. helskylt.
Julgransduk — bort 1924-kat	Personkort P 30	10/12	31 dec	10 v. julgransduk (beställes).
Mjölk	M 625-kom. 632	24/12	24 dec	120 gram mjölk ur alla slags — pr. helskylt.
	M 633-kom. 640	20/12	21 jan-46	
	K 147—148	11/12	21 jan-46	
Hallenborg L. 12 ur alla rätt sammansättningar som kölupongen ger till 10 kr respektive.				
Mjölk	625-kom. 637	24/12	24 dec	Kostat 52 milj.
Prinsessmilk 613-kom. 660	20/12	21 jan-46	210 liter mjölk — pr. helskylt.	
Ost	Z 61	25/12	24 dec	100 gram ostkakaosmör.
	Z 65	12/12	9 jan-46	250 gram ostkakaosmör — pr. helskylt.
Mjölkupong Z (beres ett restaurangkort för matat).				
Röggryn, GS 2 X 20	10/12	31 dec		
plommor				
Socker, sirup	H 137, 138	11/12	21 jan-46	1 kg socker vete
				1 kg raps — pr. helskylt.
Tvättmedel	D 91, 92	11/12	14 jan-46	Tvättmedel.
Ago	A 93	7/12	31 dec	221 gram Ago — pr. helskylt.

* För födermild, utläckspottmedl, körkor med m. kanla ej tillgänglig den 13 jan-46. Kupongerna 277 t. o. m. 622 till restaurangkortet Lj. & Nok D 40 och kupongerna 623 t. o. m. 680 till restaurangkortet T. och C 7.

Fortsättning av ransoneringsskort gällande den 1 december 1945.

De kuponger som ej uppfyller i behövande förfallotid, kan inte tas ut.

Inköpaket D 5 748- och rengöringsmedel

Inköpaket A 3 Egg

Inköpaket GS 5 Katt och Hök samt dryvor

Rabattkort för matat.

Inköpaket K 7 Mat m. bröd, mörkt sötsocker

Rabattkort för mjölk.

Beställer för uppräkade kuponger gäller sista miljona kom. Rågskylt, adelskylt, restaurangkort samt restaurangkort till 100 kr respektive helskylt.

Palmolive har gjort underverk med min hy — en ljuvlig tvål...

PALMOLIVE

ett högtidskupangmedel

BIL & MASKIN I DALA-JÄRNA AB

TEL. 0281-595700

Ransoneringsskalender från 194

Från Hed Gunnar

Dalakapell spelar upp till gammaldans i P1 1966

Stående Erik Gästgivar Näs, Kapellmästare Bo Harry Sandin Björbo,
Doppens Ragnar Larsson Näs.

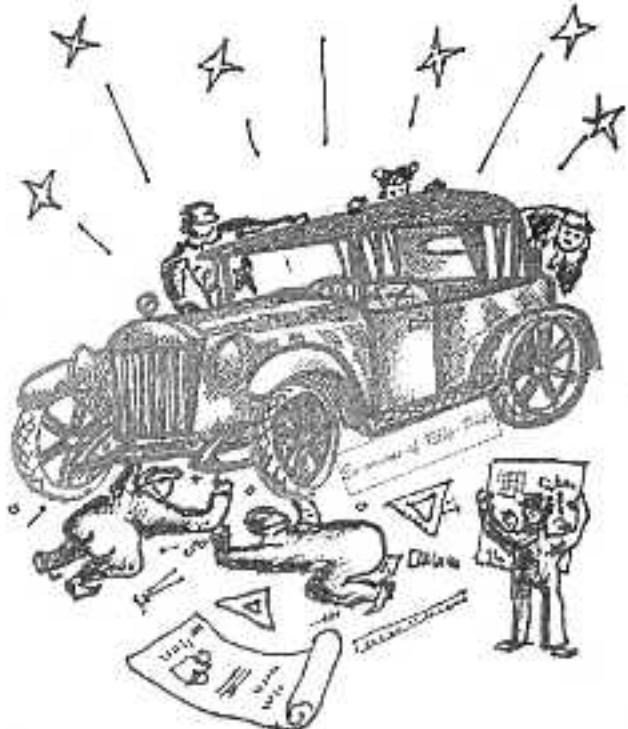
Sittande Gustaf Hindriks Floda, Yngve Olofsson Björbo.

Tidningsurklipp från en Dalatidning lånat av Sjö Anna.

**SVETSLEGO ÄR EN UNDER
LEVERANTÖR AV BEAR-
BETADE OCH SVETSade
KOMPONENTER TILL
VERKSTADSINDUSTRIN.**

**VI ÄR GÄRNA MED FRÅN
KONSTRUKTIONSSTADI-
ET OCH DELAR MED OSS
AV VÅR MÄNGÅRIGA ER-
FARENHET.**

svetslego

Industrihuset Grönalid Vänsbro Tel: 0281-109 69
Hemsida: www.svetslego.se

NEDERBORGS FOLKSKOLA

Klass 4 Ht. 1956 Skolbarnen f. 1946

Bakre raden Från Vänster. Mats Jonth, Ove Andersson, Birger Eneroth, Lennart Flodin
Kent Malmström, John Låås, Skollärare Oliver Vallin.

Mellanraden Christer Olsson, Bengt Olov Olsson, Sven Låås, Marianne Gustavsson, Kjell Låås,
Bengt Eriksson, Kjell Johansson, Gunnar Andersson.

Främre raden Anita Svensson, Gunnar Eriksson, Kristina Hemming, Ester Anita Elisson,
Lisbeth Lund, Karin Norberq, Britt-Marie Brusberg.

Från Hed Gun

Älgjaktslag på östra sidan älven i Näs från ca 1935

F.v. okänd, Olof Berg, Axel Matsson, 2 okända, Joseps Lars, okänd, Jönses Olar
Framför Elis Söderlund, Larf Erik

Gräsbergets Jaktag ca. 1952

F.v. Jons Erik, Anders Norström, Axel Ehnström, Gustaf Magnusson, Olof Berg, Olars Nils, Larv Erik
Fins Lars, Olle Söderlund, Sigfrid Wallgren, Elis Söderlund, Knip Valter, Erik Wallgren

Efter årets Älgjakt kan det vara dags att se på gamla tider
jaktag från 30 och 50 talet. Samt en automat tagning av
Nalle som besökte Gräsbergets plats för älghbensrester.

N-E. Jons

En Näskär har varit ut och jogat älg och kommer
hem till frun som frågar: har Du fått något?
Nej men je såg, men hä va för långt håll so je brydd
in må om ta skjuta.
Men Du kan ful ha stängt ett skott att han andå!
Jo hä e ful int för sent än.

Fran Esbjörn Jonth
berättad av Erik Blixt

VIKTIGT MEDDELANDE TILL ALLA JÄGARE !!

SIT RIGHT,
SIKTA RIGHT !

...VÅR TILTPLATTA "SIT RIGHT" AVSEDD FÖR
MONTERING I SKOGSMASKINER, VÄGMASKINER
OSV EFTERFRÅGAS NÖMER ÄVEN AV ALLA ÄLGJÄ-
GARE MED DEFEKTA JÄKTTÖRN II

...OCH NU ÄR DET JUL
OCH VI ÖNSKAR ALLA
NÅSVARGENS LÄSARE
GOD JUL!

Kontakta oss för ytterligare information och priser

Närsjövägen 36,
SE-780 53 NÄS

OBS! Ny hemsida

Hemsida: www.sit-right.se • E-mail: mail@sit-right.se

sitRIGHT

— NUMMER ETT I SKOGEN —

Tel 0281-300 30
Fax 0281-59 51 07
Roland 0706-63 02 48
Andreas 0703-74 05 39

Grövelsjön påskan 1946.

Någon gång före påsk 1946 frågade Gunnar Netzell mej om jag ville följa med till Grövelsjön under påskan, han och ett par tre till hade en stuga där uppe. Men av olika anledningar så sade jag nej tack till detta, då, fantastiska erbjudande.

Men när påskan kom så ångrade jag att jag inte följt med, dom åkte redan da'n före skärtorsdagen. Så på langfredagen tog jag tåget upp till Särna, därifrån gick det buss, men inte så sent en långfredag.

Så det var bara att söka ett hotellrum och denna tid, strax efter kriget, fanns det gott om detta i Särna. Ett billigt alternativ hittade jag med ett enda stort rum med vad jag minns 6-7 sängar. Jag tyckte att det var mest riktiga skumraskfigurer samtliga som låg där, jag stoppade noggrant min plånbok under kudden innan jag sovde. Och den var kvar när jag vaknade nästa morgon !!

Nu var det påskafhton och bussen gick inte förrän i midsdagstiden så det var ganska mörkt när jag kom till Grövelsjön. Frågade efter husrum vid Jacobssons nere vid sjön, men dom bara skrattade och sade "en påskafhton"!! Jag blev nu ganska orolig för hur det skulle bli, dom hade väl kanske plats i stugan Gunnar N. med sällskap, men var ligger den ! Enligt Gunnar så skulle den ligga alldeles intill sjökanten mot norska sidan. Jag tog min ganska tunga ryggsäck, med mat för några dagar och sovsäck mm. Satte på mej skidorna och sökte mej ner mot sjön i mörkret. Åkte kanske en kilometer då jag förstod att jag inte skulle orka med säcken och samtidigt leta efter stugan. Så jag åkte mot land och gömde ryggsäcken under en upp-och nedvänt roddbåt. Tog ut några märken i mörkret, några båthus mm. När jag skidat några kilometer till så såg jag ett ensamt lyse vid sjökanten, hoppas att det är där tänkte jag och skyndade på ytterligare. Jag knackade på lite försiktigt och sannerligen öppnade inte en Näsbo, oj, oj vilken lycka !!

Men den känslan försvann med det samma när en av innevånarna talade om att stugan var fyllt till bristningsgränsen, dom var visst 6 stycken, och trots att jag talade om min belägenhet och det gällde bara en natt var det knäpptyst i stugan, då hördes Gunnar N. "det är klart att du inte ska behöva ge dej ut mitt i natten du får ligga med mig !"

Oj vilken lättad, nu var det bara att ge dej ut igen i mörkret för att leta på ryggsäcken och så tillbaka över sjön och det tog mej över två timmar, den påskafhtonen låg jag ovaggad och skaffötters med Gunnar N.

Påskdagen skulle dom en tur till Svokkuriset och jag

tog då en vända över sjön och fjället där, innan jag tog sikte mot Jacobssons igen, för det var redan lite skumt igen. Vid Jacobssons hade jag sett att där fanns ett s.k. julibevakningstorn från kriget med ett litet kyfje där man kanske kunde ligga en natt. Sagt och gjort när jag kom fram lyfte jag ryggsäcken över taggträden och klättrade själv efter, när jag var på väg uppför trapporna ropade någon stopp, stopp, det visade sig vara husfrun vid Jacobssons. Hon sade inte kan vi låta folk ligga ute, kan du sitta här och vänta tills våra gäster har ätit så får du ligga på golvet i matsalen i natt, tackar, tackar !!

Morgonen efter så ordnade denna hyperaktivtiva kvinna en plats hos-en Bernt von Knorring vars kompis hade åkt över till Norge för att fiska, så där var en plats ledig och jag hade husrum !!

Bernt och hans kompis studerade i Uppsala och hade räknat ut sin torrskaffning i kalorier och han sade att de tydlichen gjort något räknefel, "för vi har 7 paket havregryns men inte något bröd kvar till smörgåsar" Jag vore väldigt tacksam om jag kunde få byta till mig lite bröd för havregrynen, det fick han naturligtvis, så jag åt ganska mycket havregrynsgröt de två dagar jag var där tills han kompis dök upp och det var dags att lämna Grövelsjön för den här gången.

Ingen av de Näsbor som då hyrde där, är i livet.

Rål-G-Pål.

...Jo det rullar på,
än har vi inte behövt varsla nå'n av oss ..

HJULBÄCKS BYGG HB.

TEL.30172

070-355 33 49

Från Ax till Limpa

Så kallas projektet som Sockensföreningen sökte bidrag för nära restaureringen av Bagarstugan på Prästgårds tomtens skulle utföras. Projektet söktes genom Leader och Bager Curt Larsson var den som höll i ansökningarna som skedde år 1999. Det skulle vara en lärdom åt skolelever som hade yrkesval och skulle få vara med från just ax till limpa.

Restaureringen handhades av Sune Andersson med Täpp Stig, Bager Curt, Rosse Andersson, Sten Eiding och några andra från och till. Alla fönsterterritor som är sammanlagt 272 st. skulle kittas om och ca 1 m kitt per ruta vilket gör ca 272 m kittlängd. Där Sune och Gulli passade rutorna efter kittningen.

Skolbarnen började med att sätta röd på en liten skär där det fick mogna, så att man med gummihantering kunde skördta och tröskta och ta tillvara spannmålet för att sedan få det malat till mjöl vid Utanheds kvarn, som efter hanteringen blev Mjöl. Så var det dags att prova bakningen när bagarstugan stod färdig för invigning sommaren 2000.

Som ansvarig bagare fungerar Gulli Andersson med hjälp av Inger Berg och Ing-Britt Larsson och stugan hyrs ut genom bokning på lista som handhas av Inger Berg. Intresset har bara ökt och det har bakats särskilt mycket före Jul minst 2 dagar i veckan.

N-E Jons

Första Brödkakan tages ur ugnen vid Bagarstugan inför Julbaket

... ALLTID STEGGET
FÖRE ...

**Vi utvecklar och
tillverkar batteri
laddare för
städmaskiner och
rullstolar.**

TEL. 0281-30400
Hemsida. www.batteriladdare.com

 **Swede
electronics**

Näs Finnmark

Oxfallet, (Fredrikes)

Oxfallet (se omslagsbilden) ligger högst upp efter vägen genom Hästkullen strax efter man kommit in i Näs socken och passerat Grönfallet. Förste nybyggaren i Oxfallet hette Petter Jansson och därefter Mats Jansson f 1821 flyttade 1848 till Boda i Rättvik. Därefter kom sedan Fredrik Jansson f. 1804 och var nog den som först upptog finnpörtet men han avled redan 1865 och änkan Karin 1877 och pojken dog 1890-91 så dottern Lena bodde kvar ensam till 1900 då hon flyttade till Näs där hon avled 1916. Pörtet fick sedan förfalla och på 1930-talet lades taket om för första gången, och sedan restaurerades stugan igen på 1980-talet av Bons Holger från Näs, det var då ägt av skogsbolaget. Oxfallspörtet tillhör nu kommunen men sköts och användes av Finnmarkens Hembygdsförening där även vissa kyrkliga arangemang med friluftsgudstjänster utnyttjas i stället.

Grönfallet,

Stället skall ha kommit till omkring sekelskiftet 1700-1800 genom att Sågtorpet i Äppelbo sockens södra del bytte ägare (Måns Gustavsson från Råda byggde Sågtorpet omkring år 1600, han dog 1774 var både blind och döv, och sonen Jan tog över verksamheten. Modern låg förlamad till sängs i 8 år efter ett slaganfall, och då passade några herremän på att besöka gumman och gjorde en överlätelse med påskrift och med gummans hand kunde rita bomärket och först efter gummans död blev händelsen känd. Sonen Såg Johan skulle få bo kvar och lovades arbete åt bolaget men han byggde en stuga i Brindoset i stället).

Någon av Jans ättling tog upp Grönfallet i början av 1800-talet medan en annan köper Flatsjöfallet.

Såg-Calle byggde högst upp ovanför nuvarande Grönfallet och Fadern Såg Jan kom 1853 och byggde nedanför. Grönfallet blev resultatet av Herrkarlarnas skrift med Sågtorpsgummans näve.

Kjell Persson har återtagit lädernegården i Grönfallet efter att varit bosatt i Ludvika och bl.a. varit bilskolärlare och bussförare m.m.

Grönfallet har bebotts av Törn-släkten i många år. Jonas Törn är stamfader och många efterlevande släktningar har kommit härifrån.

Röberget med ladan som kom från Köjkis i förgrunden

1988 Jont Nicse Stugan nedplockad
och flyttad till Ubo. Att uppställa på plats
i parken.

..NÄR KAFFET BLIR SVAGT
OCH TIDNINGEN BLÖT
RING OSS!!

EN ANTHON AF RÄLG-PÄÄR

ALLT INOM BYGGPLÅT...

TAK FASAD

TELEFON 070-7680163

*Och människan har fallit i stum beundran
och blivit så öm i hägen.
Den har räddat mig från att falla offer
för yxan och sägen.*

Röberget, Knosbygget Mattiberget, Mastäppa.

Röbergets finnboställe ligger ca 1 km. från Pörtet i Burängsberget efter kärrvägen upp mot Röberget. Det var Ivan Hööks födelseställe och ägare idag är också någon ifrån släkten Höök. Stället ligger väldigt vackert inbäddat i en dalgång mellan Röbergfjället o Burängsberget.

På tunet många vackra rödmålade uthus och honingshuset i samma kulör enbart den gamla timmerladan som är i ursprungsfärg (den är flyttad från Köjkis) med värlagna slätterängar runt husen.

Jan Matsson Trogen f 1793 gift med Stina Matsdotter f 1805 bodde tidigt vid Röberget. De hade 6 barn av vilka den yngsta Lotta (Kuva Lotta) var piga hos Knos Erik sedan han flyttat till Malmsta Knos Erik blev gift 1881 med Christina Persdotter f 1849 dotter till Smed Per Jansson från Änge där han blev mera känd under namnet Sme Erik. Han cyklade till Filadelfia i Järna efter att han fyllt 100 år.

Esbjörs Rune berättade att han och en kompis cyklade till Järna en kväll när vägen var halkig, då fär de hör ett sus bakom sig, då kommer Knos Erik och sveper förbi på cykel och med en cykelkedja fastpumpad på framhjulet av cykeln. Karl Johan Henriksson Höök f 1861 kom till Röberget ca 1885 estergistermål med Emma Lovisa Magnusdotter f 1860 de fick en son August f 1888 (far åt Ivan Höök) De var de sista boende i Röberget. Ivan flyttade ner till Sägen där han sedan började med mekanisk verkstad och började med cyklar och kom sedan alltmer att syssla med motorcyklar o motorer.

Knosbygget var inte bebott så väldigt länge men på sista vändplanen på östra sidan av Röbergfjället finns skylten kvar som förtäljer var Knosbygget låg, (man får passera alla vindsnurrorna först).

Mattiberget ligger strax öster om Backs i Burängsberget på norra sidan av vägen mot Näs uppe på den höjd som man ser till vänster efter kurvan sedan du passerat Burängsberget (i riktning mot Näs) skall Mattibergets bosättning ha varit.

Mastäppa låg efter gångstigen från Storfallet mot Röberget innan Röbergskvarn ingenting finns kvar av Mastäppa och Mattiberget idag.

Jordbärsfallet, Bengtsåsen.

Bengtsåsen ett finntorp omedelbart in på Nässidan från rågången mot Säfsnäs ca 500m västerut från Rösön. Upptogs troligen omkring 1820. Tjäder Nils Ersson f. 1804 från Tjädertjärn i Säfsnäs gift med änkan Greta Jansdotter f. 1790 från Säfsnäs de fick 4 barn 3 flickor 1 pojke och Greta hade en flicka tidigare. De utflyttade tillbaka till Säfsnäs efter att barnen (flickorna) flyttade dit omkring 1850 pojken flyttade samma år till Stockholm, och föräldrarna dör 1856-57.

Bengtsåsen var inte obebodd så länge för 1856 kom Bengts Lars Petter Jansson f. 1819 dit o Anna Jansdotter (Bengts Anna) f. 1824, dom fick 5 barn och hade det slitsamt. Bengts Anna var känd för sin magiska kraft. En episod uppstod när hon tagit forkor från Leksand (ungkor som stod i sin och som hon utfodrade för 5 kr / ko och sommar, i det ingick hämtning

på våren och återlämning på hösten) Dom hämtades ända bort i byn Ullvi i Leksand. På återvägen kommer Disponent Sundblad med vagn kusk och parhästar och möter Bengts Anna med korna vid Axbackarna i Näs och när han möter korna häller kusken inne hästarna, men Sundblad rycker åt sig tömmarna höjer piskan och manar på hästarna efter att han tagit tömmarna av kusken och korna springer på staketen. Då vråla Bengts Anna i "Far som folk och int som Fan, för nu är du så långt Du kommer". Hästarna tvärstannade och vägrade att gå längre. Gå och fös ner korna tillbaka på vägen besälde Anna. Sundblad försöker få kusken att göra detta men Anna befaller Sundblad att det var han som fösa iväg dem så därför skulle han ochså fösa dom tillbaka. Då först kunde Sundblad fortsätta rätt spak och med en väldig respekt för Bengts Anna. Bara han hörde hennes namn nämns så skakade han i hela kroppen.

Bengts Anna avled 1908 i älderdom. Efter Bengts Annas död har ingen bott i Bengtsåsen.

Jordbärsfallet. som ligger ca 1km norrut från Bengtsåsen in mot Flatbyn på västra sidan av Rösön efter gångstigen som skolbarnen använde vid skolgången vid Storfallets skola och senare vid Laxtjärn det var långa skolvägar att gå på den tiden, till Laxtjärn hade de ca 8 km.

fortsättning nästa sida

Nils Ersson f.1779 nybyggare tog troligen upp Jordbärsfallet omkring 1812 när det skattlades, gift med Maja Andersdotter f.1785 de födde 8 barn där tre av barnen blivit uppväxta på Jordbärsfallet. Bengts Annas äldsta son Lars Johan Larsson f.1848 från Kvarnberget gifte sig 1883 med Klara Henriksdotter f.1852.

De fick 7 barn tillsammans, medan Klara hade en son tidigare. Per Gustaf f. 1875 som dog i tuberkulos vid 25 års ålder.

Deras äldste son f.1884 död 1918 i influensa, sedan Anna f. 1886 död 1947, Lars-August f.1887 död 1955, Eva f.1889 död 1964 som var mor åt Inez i Älgåsen, och Malin i Lövhagen,

sedan Johan f. 1892 hamnade på Säters sjukhus, och sedan Hanna f.1894 död 1948 gift med Alfred Holmstrand f.1890 de hade en dotter Viola f.1920 som var mor till Gun-Britt och svärmar åt Kjell Sigurdsson. Och 7 de barnet Albert f.1896 han blev endast 2 år.

Lars Johan kolade i Västerfallet på vintern 1922 och blev inte klar till Jul utan först efter nyår. Georg Vester skjutsade hem honom dan efter nyår. Vid vägen till Jordbärsfallet "släppte han av honom," vände häst och släde och började hemfärden. Han vände sig om och fick se Lars Johan föll ihop på vägen. Han dog 2 Jan. 1923. I Jordbärsfallet har även bott en Grängs Petter Persson och Kejsar Kerstin, de bodde vid "Petters bod", boden låg uppe på åsen på andra sidan kärret, de flyttade till USA 1905.

Vid Jordbärsfallet var det ingen som hade häst, trots att dom hade många djur. Hemveden var ett problem. Den drogs hem på kälke om vintern eller bars i mes på ryggen. Allt gräs som kunde slås, togs tillvara, även myrlätter. Lövkärvar skars och bands till vinterfoder. Av dåligt hö kokades (sörpa). Potatisblasten torkades och efter "blaskning" i hett vatten fick den samma verkan som melass. Det var också vitaminrikt.

Tjuvjakt efter Älg förekom. Köttet kokades om närtarna, lades i krukor som sedan grävdes ner i skogen. En del torkades och röktes. Barnen frågade varför dom var uppe om närtarna och gjorde saker? Vi hinner inte allt på dagarna svarade föräldrarna.

I Jordbärsfallet syns endast rester av bosättningen men det är orört omkring så alla rösen är tydliga och intakta och stenhögar efter murstockarna vittnar om boningshusens lägen.

HAR DU FÄTT FEL STORLEK PÅ JUL- GRANEN..?

..vill du i så fall ha hjälp att
klä granen, intet är ess främ-
mande, vi har resurserna...!!

Hemmings Åkeri AB

PER & BÖRJE

Spedelitet
Skogs- & Hustransporter

Storbyn 12
780 53 Näss

Tel + fax: 0281-300 90
Per mobil: 070-213 68 99
Börje mobil: 070-263 33 54
Mail: hemming.ab@express.se

Burängsberget, (Svenbygget) (Köjkis)

Burängsberget som ligger ca 3 km öster Laxtjärn efter finnvägen. I Burängsberget har nog funnits minst 5 st. finnbosättningar innehållar **Svenbygget och Köjkis**, där endast en är beboelig och sedan Pörtet i Burängsberget är intakt men ej beboeligt, båda dessa tillhör troligen ättlingar från Backs släkten.

Lars Matsson f. 1762 från Kvamberget gift med änkan Anna Christoffersson f 1762 från Vakern hon var tidigare gift med Jan Carlsson Vakern och fick med honom en son Jan han flyttade 1812 till Burängsberget Ängsön.

Mats Hindersson från Kvarnberget f. 1784 g.m. Maja Jansdotter f. 1785 de fick 5 barn däribland Maja som blev gift med Skolärare Olof Falk f 1815 från Överborg han som var förebild till **Skolärare Storm** i Selma Lagerlöfs roman Jerusalemsfararna. Deras dotter Stina som också var skollärare hade antecknat i sin dagbok från 1885 (faderns dödsår) reportage i Nåsvargen årgång 14 nr 1 när han inte kom till Näs i tid till sin egen begravning från Sillebotten i Värmland. Jan Hindersson från Säfsnäs f. 1814 gift med Stina Gustafsson f. 1810 från Järna födde 1850 en dotter Anna Stina Jansdotter som gifte sig med Magnus Nilsson f 1843 från Flaten, de bosätter sig i Köjkis. De föder 9 barn den äldsta Anna Lisa f 1867 gifte sig med Mårtas Lars Person från Mellanborg och den andra Vilhelmina (Mina) som blir Småskollärarinna i bl.a Heden och Skansbacken. 1873 flyttar familjen till Kallberget i Tyna Näs samma år föddes sonen Johan och 2 år senare föds Lars Gustaf (Magnusson) 23/9 1875 de flyttar senare till Borgheden. Han gifte sig 1907 och de föder 3 barn Göte, Karin och Anna. Karin som är Mor åt Olle Berg och Anna är mor åt Anna-Brittia Norström. Göte var ogift.

Anders Johan Norblad (Antti) f 1860 gift med Klara Sofia Andersson f 1866 dog 1899 i barnsbörd efter 4e barnets födelse, enda flickan Anna Cecilia. Klara Sofia får sviter efter förlossningen och avlider 11 dagar därefter. Familjen har då bosatt sig i Torsång. Anna Cecilia kommer som fosterdotter till Olof Karlén och Matilda Thörn för dom hade inga egna barn. Anna Cecilia dog 1914 endast 15 år gammal.

Anti misskötte sig efter hustruns död och flyttade från Torsång via Lindesnäs och Flaten där han även förlorat två pojkar. Oskar som dog där år 1916. Han hade en son till som hette Viktor han och sonen Viktor flyttade till Olle Westers bryggstuga i Västerfallet. Anti avled 1932 av krämpor i bröstet. Pojken försörjdes under ett par timmerkälkar 2 månader senare.

Jan Petter Henriksson Back f. 1870 kom från Rümen 1898 samma år han gifte sig med Edla Kristina Olsdotter f. 1875 de fick 12 barn. Tredje barnet i ordningen var Erling f. 1902, han blev så småningom vuxen och skulde arbeta, men det var svårt med arbete. I bästa fall kliphuggning fram till midsommar sedan var det slut. Mat behövdes ändå så vi fick skaffa oss båst vi kunde. En älg på olaga tid åkte Erling fast för. Köttet hade han gömt bland buskarna i skogen och täkt över väl. En annan gång när Erling högg klip vid Långsjöberget för 16-17 öre "klipet" och däligt med mat. Fadern undrade om han kunde få tag på en älg, så ta pojkarna med dig. Erling åkte hem en fredag kväll, och på lördag morgon gick han och pojkarna till skogen, med lyckat resultat,

De två bosättningarna som är bebyggda i Burängsberget
Pörtet på ena sidan vägen och den beholiga stugan
På ner sidan av vägen - det äges av Backs ättlingar

Svenbygge ligger rätt söderut in från utloppet från östra Laxtjärn. Lax Lars Jansson f 1828 var boende vid Svenbygget till 1872 efter att blivit äneman 5 år tidigare. Han säljer stugan till Höök Karl som han flyttar till Röberget. Marken köps av Anders Svensson som bygger en koja där och bor där med hustru och en get. Han köper kokstun i Köjkis år 1886 men 1908 hyter Anders Svensson bort allt mot en stuga i Borg i Näs.

Storfallet, Laxtjärnsfallet

Storfallet ligger strax söder om Grönfallet och stället upptogs troligen av Johan Henriksson f. 1820, gift med Anna Stina Henriksdotter f. 1824. För att skafla mat åt djuren, som det var ont om, så tog Anna Stina yxan och begav sig till sluttningen av Röbergsfjället och Kampmossen, skulle hugga rönnvidjor som det växte mycket av efter svedjning. När hon huggit några och gjort lövkärvar, dyker björnen upp. Gumman sprang och lyckades ta sig upp på en sten. Björnen sprang efter och reste sig stående, med ramarna på stenen gumman slog mot björnens ramar med yxnacken, till slut försvann björnen, då skyndade sig gumman hem utan yxa.

Hennes man hämtade sedan hem den blodiga yxan och lövkärvarna. Efter denna episod fick stenen namnet "Käringsten".

Anna Stina dog vid Storfallet 1890, då var det att ordna med likstänger och provisorisk kista. Sonen Johan fick uppdraget att ta kyrkstigen till Näs kyrka. När de kom till Digerlidsberget ramlade kistan av likstängerna, så liket av modern, rullade utför berget. Där fick Johan ensam ordna upp allt och forslätta färden mot Näs. Sonen blev sedan Sinnesjuk och tog sitt liv.

Skolan i Storfallet anlades 1901 och var förlagd mellan Storfallet och Storfallstorpet, den var i bruk i 18 år blev sedan flyttad till Laxtjärn, där den sedan var i bruk i 19 år.

Laxtjärnsfallet som i dagsläget benämns Laxtjärn och är den bebyggelse som är på båda sidor av vägen mot Filipstad från Vansbro sedan du passerat Hästkullen och fram till vägskälet mot Sågen.

Här skall den förste bosättning skett av en **Sikainer** ättling, vid namn Henrik Matsson var den som tog upp Laxtjärn, han var i rakt nedstigande led från Sikainarna, Mats Persson, Per Tomsson och Tomas Persson, alla från Kvarnberget. Mats Matsson f 1758, den förste i Laxtjärn, troligen Långfallet, flyttade till Rösjön Laxtjärn. Sonen Jan Matsson Trogen f. 1793 g. med Stina Matsdotter f. 1805 från Kullerberget de hade 6 barn. Jan passade på att utöka Sikainens marker. År 1822 ansökte Soldaten Jan Matsson Trogen att de skulle få en gård var Storfallet, Storfallstorpet, Mastäppa, Röberget, Knosbygge, Mattiberget. Tiden blev svår för Trogen, barnens familjer blev stora och Trogens Klara böt bort Mattbergens röjslen för mjölk.

En av ättlingarna som bodde i Knosbygget flyttade till Näs och sedan gick allt över i andra händers ägo.

Byn Laxtjärn längst i söder ända mot Kottjärn eller som han hetat S Laxtjärn och denna del av byn kallas också Långfallet. Där Laxtjärns ångsåg som löd under sågverksbolaget Slagfors, det startades av Lingon Svensson låg i norra änden av tjärn, där det tillverkades bjurådor men sågen brann ner någon gång på 20-talet.

Skall även ha legat en såg vid inloppet till tjärn som kallas kotsägen. En kvarn högre upp efter inloppet "Rosas Hålet" Burbergskvarn.

På norra sidan av Lindesnäsvägen ca 200 m och upp i skogen har Målar Johans legat han flyttade senare till Lindesnäs, bara stenrös vittnar om stället.

Hermans som kanske är äldsta stället i Laxtjärn som upptogs av Jan Hindersson f. okänd dog 1854 gift med Stina Jansdotter f. 1808 de födde 4 barn där älsta sonen Johan f. 1836 gift med Anna Larsdotter f. 1840 de föder 3 barn där Anna Stina f. 1863 blir gift med Olle Vester f. 1860 de får 7 barn "Olle Vester ger sina barn ett ställe var" och dottern Tekla gift med Herman Persson får Laxtjärn och Bullerberget.

Herman var son åt Gustaf Emil Persson f. 1875 och Anna Stina Magnusdotter f. 1877. Herman och Tekla får sonen Stig f. 1920.

Litet om mordbranden april 1966 när den rånade och misshandlade Hemming Gustafsson i Laxtjärn skulle brännas inne i sin fastighet. Förövarna 43 och 16 år stal 1500 kr från den ensamboende mannen och misshandlade honom och tände på huset, han lyckades ta sig till dörren och öppnas innifrån och räddade sig.

I Laxtjärn skall ha funnits minst 15 företagare under 1900-talet.

Sägverks AB Slagfors,
Zakarias Samuel Judepalatset,
Herman Perssons Gårdsfarichandel,
Herman Persson Blåbär och Lingon,
Herman Persson Viltskinn,
Persson & Olséns viltskinsexport,
Herman Persson Trävaror,
Herman Persson Gengasved,
Viktor Arvidsson Sägverk,
Viktor Arvidsson Bageri,
Stig Hermansson Bilfirma,
Folke Rodins Skrädderi,
L Hoffners Skrädderi,
Malte Erikssons bär,
Maltes skogsaftärer.

Skolstrejken i Laxtjärn

Skolan i Storfallet beslutades upphöra och flyttas till Laxtjärn dec 1914. Det blev först 1918 och Mats Anna Eriksson gjorde sista terminen 1917 vid Storfallet och var lärare från 1918-1937 vid Laxtjärn då beslut kom på att skolan i Laxtjärn också skulle upphöra, men beslutet blev upprivet och skolgång fortsatte vid Laxtjärn tom. vt. 1946.

Vårskolan var hotad i Laxtjärn berodde till stor del på stämningen i skolan för 1935 strejkade barnen vid skolan i Laxtjärn, som Mats Anna var lärare i. Lärarinnan var så elak att barnen tyckte det fick vara nog. Ivan Hööks bror Algot i Röberget var hon väldigt le emot, för han inte kunde prata rent. Vid skolstrejken sprang han hem, och en stund senare gick lärarinnan efter. Då fick hon veta att hon var så sträng, så barnen inte ville gå i skolan. Pekpinnarna slog Mats Anna i bänken, så dom gick av på mitten. Det blev nu en vikarie som hette; Vally Söderlund. Mats Anna var hela tiden som lärarinna elak och illa omtyckt av barnen, även sedan dom blivit vuxna. En kväll i mörkret, kom hon gående och mötte en yngling: Är det lärarinnan? sa han. Ja svarade hon. Då fick hon en örfil, så hon blev sittande vid vägkanten. Hon kände inte igen honom. Det blev bruk om fortsättningsskolan på Finnmarken, var barnen skulle gå. En finnmarksbo skall ha åkt ner till Näs och uppsökt en Skolstyrelseledamot och förklarat följande: Det är vi som har satt upp dig på tronen, si. och vi kan ta ner dig också, si. i det han slog knytnäven i bordet. Därefter fick en del från Laxtjärn gå i Sägbyns skola, trots att den låg i en annan socken.

Foton hämtade av

Nils-Erik Jansson Laxtjärn

Lärarinnan: Mats Anna Eriksson

Bakre raden: Inga och Ulla Persson, Stig Hermansson, Kjell Persson
Främre raden: Algot Höök, Gösta Falk, Wivi Arvidsson

God- jul och Gott Nytt År!

"Nickusboa"

Näs Hemslöjdsförening

Tel. 0281-200250 Postgiro 51 37480

Vi a sô myttje fint,
sô kôm in ô koksâ...

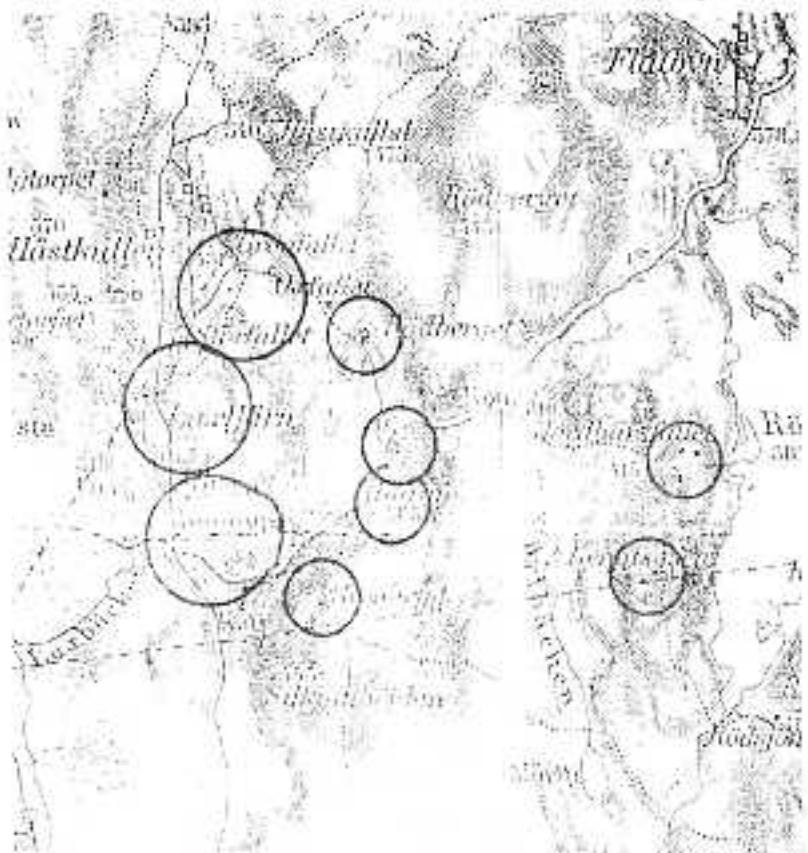
Uppgifter från Nils-Erik Jansson Laxtjärn

Finnmarken Formulerat och utskrivet av N.-E. Jonx

Två st. Finnmarksprofiler Knos Erkä el. Smed Erik samt Rak August Flaten

*En överblick över Laxjärn och boställena
därutomkring som berörs i denna tidskrift.*

Backmans Olof har gjort en plåtaka med motor bakpå, han ökt ner på Näsen o skall metå då för han si Matsper Erik sitt o metå frå si ekåphan for idt o slog tå motorn o språk mä han e stönd. Du han skå a i gång motorn vill ir han startå så han skrav ur sifta ta fråm kniven o ska på ren ha, då tapp han kniven ti vätina,
"a Du sitt hören förbannade hammel"! sa Olof
"hå va mänt fel sönk int kann råna pund etja" sa Erik

historia frårt Esbjörn Jonth

HANDELSBANKEN
YANNSBB
WWW.HANDELSBANKEN SE
0281-120 20

**VARFOR SÖKA MED
LJUS OCH LYKTA...**

Ljusen är Röda ljus.

**„RING OSS VI FIXAR
DET MESTA!**

**Vi arbetar i huvudsak med
GPS-inmätning och doku-
mentation ledningsnät.**

Hagström

**NÄRSJÖVÄGEN 23 TEL. 0281-30597
78053 NÅS FAX. 0281-30597
MOB. 070-6208271**

BORGBYARNAS RÖTE MÄN

VILLKATTS RÖTE NEDERBORG 1794

Israels Olov Jonsson (Mellanborg)
Jont Erik Halvarsson
Hjul Erik Ersbjörsson
Jöns Andersson
Pigan Anna Olsdotter
Mårtas Jan Ersson
Soldat Olov Halvarsson Tillman
Lars Ersson
Samuel Jonsson
Soldat Erik Matsson Larf
Soldat Halvar Danielsson Vildkatt
Gästgivare Nils Ersson
Sant Per Ersson
Soholam Erik Hjärpe (Högholm)
Jobs Olov Olsson
Änkan Anna Larsdotter (Sveden)

HJULS RÖTE MELLANBORG 1794

Soldat Erik Olsson Hjul (Överborg)
Nämde man och kyrkvärld V G Andersson
Lars Matsson
Göran Samuelsson
Hök Mats Matsson
Jon Jonsson
Samuel Larsson
Lars Samuelsson
Täpp Olov Persson (Mellanborg)
Liss Mats Matsson
Esbjörn Andersson
Grop Anders Andersson
Göran Tillman
Änkan Anna Simonsdotter
Villkatt Erik Hansson
Hammarsmeden Jan Häkansson
Mårtas Hans Ersson

ROTS RÖTE ÖVERBORG 1794

Täpp Olov Olsson (Borgheden)
Jugas Lars Larsson
Gilldjas Mats Matsson
Mats Per Persson
Mats Olov Persson
Olov Linds Änka Karin Larsdotter
Mats Erik Persson
Mats Erik Halvarsson
Gabriel Nilsson
Falk Olov Jönsson (Överborg)
Knip Erik Persson
Bäck Erik Ersson
Soldat Håkan Olsson Jäger
Knut Olsson
Snickar Anders Esbjörsson
Göran Göransson
Liss Mats Matsson
Täpp Anders Olsson (Mellanborg)

från Jöns Eriks arkiv N-E Jöns

"Varggården"

Detta är en stor träffpunkt för våra kommande medborgare. Jag var och besökte "Varggården" en torsdag kväll och här var det mycket ungdom och det verkade vara en samvaro där alla kunde umgås, där föräldrar ställer upp ideellt och är närvarande där under öppettiderna samtidigt som de kan överblicka verksamheten.

Det har varit ungdomsgårsverksamhet i Näs sedan mitten av 80-talet men Varggården som inryms i Bygdegården (Gamlaskolan) har varit igång sedan höstterminen 1997. 2 gånger i veckan måndagar och Torsdagar 18,00 -21,30 klass 4 o5 får vara kvar bara till kl 20 på torsdagar. De kan spela pingis, Tv spel, pilkastning och brädspel av alla slag mm. 2 föräldrar finns med varje gång. Förutom alla föräldrar består verksamheten av en utsedd styrelse som består av 7 eldsjälar nämligen Annika o Susanne Holtmoen, Annika Lindén, Eva Hagström, Christina Larsson, Elias Jägver, o Ulla Olsson. Susanne har varit med från första början.

Två av föräldrarna Ulrika Johansson och Kerstin Rälj som samtidigt har fatt en avkopplande paus medan ungdomarna ägnar sig åt sina bestyr och aktiviteter.

DÄCKTEAM

24 DYGNET RUNT SERVICE
TyrePro AB 0281-13090

Lycka är kostbara ögonblick Jul vid kolmilan

En gång var jag med pappa och körde in en mila borta i Torpberget. Han hade flera milor. När de tändes på fick man lov ligga där i skogen och passa dom. De fick ju inte börja brinna. Pappa var tvungen att stanna över jul och bad mig följa med och hålla honom sällskap.

Ja, jag och pappa knallade iväg till Torpberget. Där såg han efter sina milor.

Julmorgonen kom aldeles klar, kall och stjärnklar himmel. Snön knarrade under pappas fötter då han gick ut för att se efter milorna. Han kom in och bad mig följa med honom ut.

Kom ut får Du se! Nu är det julmorgen, titta hur det lyser från Jäma. Då gick jag ut och såg hur det lyste, ljuset från Järna. Platsen vi befann oss på låg högt och utsikten var fantastisk.

Det var en av de vackraste jular jag upplevt.

*Minnen berättade av Signe Fältivars
nerskrivna av Laila Spohn Häbbert*

Kom ihåg!

Hugg Julgranen
och slakta Grisen

på Nedan

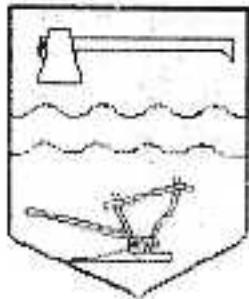

(Fåglarna ruvar på nedan)

God jul och Ett Gott Nytt År

ÖNSKAR

Nås Hembygdsförening

Från en regnig och blöt sensommar och höst ser vi fram mot vintermånaderna som närmar sig med raska steg och hoppas på en vit vinter med måttliga temperaturer. Och vi hoppas även nu kunna ge Er en läsvärd tidskrift att beskåda under vinterkvällarna. Ni har varit duktiga med att förmedla stoff till kommande "varg", och jag hoppas att jag även fortsättningsvis får material så att vi åter kan distribuera "**Nåsvargen**".

Jag vill tacka alla som sponsrat med annonser och som bidragit med material och information samt alla läsare en riktigt.....

God Jul och ett Gott Nytt År!

En Vinteridyll taget mot högsta Röberget från Korplamb. Tänk om Korplamm Gustaf Florell fått stiga upp och titta ut över sin ungdoms bo plats och beskåda denna Vindpark som nu växer ut över de höga bergen runt våra Finnmarker. Man måste även beundra dessa vindkolosser även om de kanske skrämma dagens befolkning men i grund och botten så är det miljömässigt väldigt städat och rent och snyggt i dess omgivning .